

Klumma

Annika Smith
Sociolog og SF'er

Frek avtala við fosturlandið

Tá ið eg seinnu náttina fór eftir høvdinum í song, var eg fosturlandskát

Eg búgvi í Danmark. Men eg var í Føroyum um ólavsøkumundið, tí eg eri upprunaliga haðani og vildi sleppa á ólavsøku. Eg elski ólavsøku. Tí hon er ikki bara ein søgulig, mentanarlig, politisk og religiøs høgtíð. Ólavsøkan er eisini ein merking av tí føroyska samleikanum og tí føroyska samlagnum. Í stuttum byrjar hon við, at tú letur teg í tíni føroysku klæðir úr silvurprýddari ull. Tú fært tær ein lítlan. Fert í býin. Sært Merkið veittra allastaðni. Tú fert oman á kaina og hyggur at kappróðri. Lurtar eftir musikki í býnum og skoðar list og leik. Lurtar eftir ólavsøkurøðuni hjá løgmanni fyri tjóðini. Og hittir ætt og vinir, ið bjóða tær innum at fáa tær ein bita av skerpikjøti og turrum fiski og spiki. Tá ið tú fert víðari oman á Vaglið undir tinghúsið ert tú ein av fleiri túsund øðrum føroyingum, sum eisini eru í føroyskum klæðum. Og so syngja vit fosturlandssangir og yndisligar kærleikssangir á midnátt og sláa ring og kvøða til langt út á náttina.

Tá ið tú seinnu náttina at enda rakar songina, kennist tað, sum hefur tú verið á heitum ástarfundi við móðurlandið í tveir samfullar dagar. Soleiðis havi eg tað í hvussu so er. At unnusti mín hevði lænt føroysk klæðir í ár frá mínun gávumilda mammubeiggja, gjørði ikki upplivilsið minni romantiskt. Eg skilti bráðliga, hvussu tað man vera hjá forelskaðum monnum at síggja unnustuna í lingeri fyrstu ferð, og eg má viðganga, at eg varð (patriotiskt) kát. Tað

er sjálvandi lætt hjá einari sum mær, ið havi verið "heimanífrá" í mong ár, at idyllisera Føroyar. Og eg veit, at Føroyar hava síni lýti. Men tað positiva javnar so avgjørt tað negativa, og tað er tað, ólavsøkan lýsir: Tann positiva nationalismen, her tú fagnar tínum fólki og landi, uttan at søkja at ella niðra onnur fólk ella lond – og tað leiðir meg aftur til Danmarkar:

Tí í Danmark upplivi eg ongantið patriotismu, uttan so at kvinnulandsliðið í fótbólti vinnur, ella ein DF'ari opnar munnin. Kanska er tað tí, at tað at vera nationalur í Danmark leingi hefur verið sett í samband við okkurt høgravent. Serliga at tað stundum kókandi stríðið hjá Dansk Folkeparti (DF) móti bæði veruligum og ímyndaðum hóttanum uttanífrá verður knýtt at danskleika. Og vit (vinstravongurin og eg sjálv) hava latið DF kraddað fleskið, fólkið og flaggið inn undir seg av ótta fyri at verða sett í samband við henda danskleika. Tað er spell. Tí at nationalismen nýtist ikki bara at vera høgrasinnað og ekskluderandi. Hon kann líka so væl vera vinstrasinnað, sosialt rættvis og fyríkomandi – og hvat Føroyum viðvíkir, strembandi eftir tjóðskaparligum sjálvræði og viðkaðum luti í altjóða samstarvi. Gamaní merkja føroyingar ikki so nógv til innflyting sum danskarar. Men skuldu teir verið fyri trýsti uttanífrá í framtíðini, hevði tað helst verið uppaftur meiri umráðandi hjá teimum at hildið fast við tjóðarhøgtíðina. At fáa eina føroyska stjórnarskipan samtyktað, sum ætlanin er. Og

fáa víst møguligum nýkomnum, hvat føroysk mentan og siðarvur eru.

Ímeðan fari eg at seta mína vinstrasinnaðu patriotkós her og fáa frekar avtalur í lag við Danmark. Njóta at síggja Dannebrog, eisini í Fólkatingssalinum. Og eta stókt flesk við persillusós uttan at knýta tað upp í tápuligar smúkkulógir og afturrikin kvotuflóttafólk. Eg fari at fevna tað, ið er danskleikin hjá mær: Tann sociali javnaðurin. Frælslyndið. Álitið. Javnstøðan. Og tann vælferðarstatin, sum verðin hámetir, men sum høgravongurin er um at smildra. Og eg fari áhaldandi at vísa teimum burtur, ið hótta felagsskapin og bera seg ódanskt at. Søkja at Danmark, tvingilsgifta smáagentur, stuðla rockaraharkaliðum, ella snýta statin fyri ómetaligar skattaupphæddir. Tí eg eri líka so forelskað í Danmark sum í Føroyum. Og eg fari at liggja í føvninginum á teimum báðum.

Klumman hefur staðið í Jyllands-Posten 3. august

